

ลาเวนเดอร์แห่งความสงบ

Lavender of Peace

อานภาพ คำมา*¹

บทคัดย่อ

บทประพันธ์ ลาเวนเดอร์แห่งความสงบ ประพันธ์ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมดนตรีของประเทศไทยให้ออกสู่สากล บทประพันธ์นี้ได้้นำออกแสดงทั้งหมด 3 ครั้ง 1) คอนเสิร์ตซินฟอรัมเมโมรี ณ มหาวิทยาลัยรังสิต 2) ไทยแลนด์อินเตอร์เนชันแนลแจ๊สคอนเฟอเรนซ์ 2017 ณ มหาวิทยาลัยมหิดล และ 3) ในเทศกาลดนตรีบีคแบนด์แมดเนส 2017 ประเทศไต้หวัน บรรเลงโดยวงแจ๊สออร์เคสตราแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต บทประพันธ์บทนี้เป็นการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมดนตรีแจ๊สและดนตรีไทย ใช้บันไดเสียงเพนตาโทนิคเพื่อเลียนแบบทำนองสำเนียงไทย รวมถึงนำกลองแขกมาร่วมบรรเลงในบทประพันธ์เพื่อสื่อถึงความเป็นไทย สังคีตลักษณะโขนตาถูกใช้เป็นต้นแบบเพื่อกำหนดโครงสร้างโดยรวม อัตราจังหวะถูกกำหนดให้อยู่ในแบบ 3/4, 4/4 และ 6/4 ความแตกต่างของกลุ่มเสียงระหว่างบันไดเสียงเพนตาโทนิคและเนเชอรัลไมเนอร์ถูกใช้เป็นแนวคิดสำคัญในการประพันธ์แนวทำนอง และเสียงประสานเกิดจากการนำบันไดเสียงจากทำนองหลักมากำหนดชนิดของเสียงประสาน ทั้งนี้ผู้ประพันธ์ให้ความสำคัญกับการเรียบเรียงเสียงวงดนตรี โดยคำนึงถึงบทบาทของเครื่องดนตรีต่างๆ รวมถึงกลุ่มเครื่องดนตรีแต่ละกลุ่มภายในวงแจ๊สวงใหญ่เป็นสำคัญ อีกทั้งเบส กีตาร์ และอัลโตแซกโซโฟนทำหน้าที่ต้นสดในบทประพันธ์

คำสำคัญ: ลาเวนเดอร์แห่งความสงบ, วงแจ๊สวงใหญ่, การประพันธ์เพลงร่วมสมัย

* Corresponding author, email: m.a.kammar@gmail.com

¹ รักษาการผู้อำนวยการหลักสูตรดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต

ABSTRACT

The composition *Lavender of Peace* aims to represent Thailand's musical culture to international. The first performance of *Lavender of Peace* was performed at Rangsit University and the second was shown at Thailand International Jazz Conference 2017 at College of Music, Mahidol University (Salaya). The third was shown at Big Band Madness 2017 at Taipei, Taiwan. Which all performance was performed by Rangsit University Jazz Orchestra. *Lavender of Peace* is an original contemporary composition for jazz orchestra that combines jazz and Thai's traditional music. The fundamental basis of music and unique Thai's refrain are raw materials for the composition by using the pentatonic scales and double-headed drum. Sonata form is used for the pattern overall structure of this composition. Time signature 3/4 4/4 and 6/4 were used in the composition. The different of texture between Pentatonic and Natural Minor scales had been used as an idea to create a melody. The harmony is derived from the sound of the main melody, which determines the kind of the harmony. The composer emphasizes on, an orchestration, role of each instrument including each group of instruments within the jazz orchestra. Also the improvisation parts that have been play by bass, guitar and saxophone.

Keywords: Lavender of Peace, Jazz Orchestra, Contemporary Music

ที่มาและความสำคัญ

ดนตรีแจ๊สเกิดขึ้นเมื่อช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ที่เมืองนิวออร์ลีนส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยเกิดขึ้นจากความหลากหลายทางวัฒนธรรม วัฒนธรรมดนตรีแจ๊สทำให้เกิดอิทธิพลกับแนวดนตรีอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นดนตรีร็อก ป๊อป ฟังก์ แรพ ลาติน บลูส์ และอีกมากมาย อีกทั้งดนตรีแจ๊สยังได้รับอิทธิพลมาจากดนตรีคลาสสิก ในขณะเดียวกันดนตรีคลาสสิกในช่วงขณะนั้นก็ได้รับอิทธิพลจากดนตรีแจ๊สเช่นกัน แม้ว่าดนตรีแจ๊สจะมีความหลากหลายทั้งทางด้านวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อสไตล์ของแจ๊สในลักษณะต่างๆ แต่ยังคงมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง ซึ่งองค์ประกอบสำคัญของดนตรีแจ๊ส คือ การด้นสด (Improvisation) จังหวะ (Rhythm) ลักษณะเสียงของเครื่องดนตรี (Sound and Instrument Associated) เสียงประสาน (Harmony) และสังคีตลักษณ์ (Form)

ลักษณะการบรรเลงรวมวงของดนตรีแจ๊ส สามารถแบ่งได้ 2 ประเภท คือ 1) วงดนตรีแจ๊สวงเล็ก (Jazz Combo) มีจำนวนสมาชิก 3-7 คน รูปแบบลักษณะการบรรเลงจะมีการตีความ และแสดงความสามารถในการด้นสดได้อย่างอิสระ 2) วงแจ๊สวงใหญ่ (Jazz Big Band) มีจำนวนสมาชิก 15-18 คน รูปแบบลักษณะการบรรเลงจะให้ความสำคัญกับการเรียบเรียงเสียงประสาน การเรียบเรียงจังหวะ และการจัดโครงสร้างสังคีตลักษณ์โดยรวมของบทประพันธ์เพลง เพื่อให้ทั้งวงบรรเลงไปในทิศทางเดียวกัน อย่างไรก็ตามยังคงเปิดโอกาสให้นักดนตรีได้แสดงความสามารถในการด้นสดในท่อนที่ ถูกจัดเตรียมไว้

สำหรับประเทศไทยมีนักดนตรีแจ๊สที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักหลายท่าน เช่น เสกพล อุ่นสภาราญ (โก้ มิสเตอร์ แซกแมน) เทวัญ ทรัพย์แสนยากร (ต๋อง เทวัญ) และขุนอิน โตสง่า (Khun-In Jazz of Siam) ซึ่งโดยมากพวกเขาจะบรรเลงในรูปแบบวงดนตรีแจ๊สวงเล็ก โดยนำลักษณะดนตรีแจ๊สมาผสมผสานกับดนตรีไทย ไม่ว่าจะเป็นการนำทำนองของดนตรีไทยมาเรียบเรียงเสียงประสาน เรียบเรียงจังหวะ หรือนำเครื่องดนตรีไทยมาบรรเลงในวงแจ๊ส อย่างไรก็ตามการประพันธ์บทประพันธ์เพลงใหม่ในรูปแบบวงดนตรีแจ๊สวงเล็กและวงใหญ่ ที่เป็นการผสมผสานระหว่างดนตรีแจ๊สและดนตรีไทยยังคงมีไม่มากนัก

จากที่กล่าวมาข้างต้นงานวิจัยครั้งนี้ ผู้ประพันธ์จึงประสงค์จะประพันธ์ดนตรีที่เป็นการผสมผสานระหว่างดนตรีแจ๊สและดนตรีไทย โดยการนำหลักการและสำเนียงพื้นฐานของเพลงไทย มาใช้เป็นวัตถุดิบหลักสำหรับการประพันธ์เพลง และนำเครื่องดนตรีไทยมาร่วมบรรเลง รวมถึงนำมาใช้เป็นแนวคิดสำคัญเพื่อสร้างสรรค์งานประพันธ์ในรูปแบบวงแจ๊สวงใหญ่ นอกจากนั้นบทประพันธ์เพลงแจ๊สบทใหม่นี้ เป็นการประพันธ์ขึ้นเพื่อเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมของประเทศออกสู่สากล

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างสรรค์บทประพันธ์บทใหม่ที่เป็นการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมดนตรีไทยกับดนตรีแจ๊ส ที่ประพันธ์ขึ้นสำหรับวงแจ๊สวงใหญ่
2. เพื่อเผยแพร่ดนตรีแจ๊สที่มีส่วนผสมของวัฒนธรรมดนตรีไทยออกสู่สากล
3. เพื่อสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลงแจ๊สวงใหญ่ ใช้แสดงในคอนเสิร์ตซินฟอร์มเมมโมรี (Scene from Memory) ณ ห้องแสดงดนตรี อาคารรัตนคุณากร มหาวิทยาลัยรังสิต

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้บทประพันธ์เพลงใหม่ที่เป็นการผสมผสานระหว่างดนตรีไทย กับดนตรีแจ๊สที่ประพันธ์ขึ้นสำหรับวงแจ๊สวงใหญ่
2. ได้เผยแพร่วัฒนธรรมดนตรีที่มีส่วนผสมของดนตรีไทยออกสู่สากล
3. ได้มีโอกาสเผยแพร่บทประพันธ์เพลงโดยการนำออกแสดง
4. เผยแพร่บทประพันธ์เพลงในรูปแบบเชิงวิชาการ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ความยาวของบทประพันธ์ประมาณ 10 นาที
2. เป็นบทประพันธ์เพลงสำหรับวงแจ๊สวงใหญ่
3. เป็นการผสมผสานระหว่างดนตรีไทยกับวงแจ๊สวงใหญ่
4. นำเครื่องดนตรีไทย ได้แก่ กลองแขก มาเป็นส่วนหนึ่งของการบรรเลงในวง
5. นำรูปแบบจังหวะ (Rhythmic Pattern) มาใช้เป็นวัตถุดิบหนึ่งเพื่อนำไปใช้ในบทประพันธ์

แนวคิดเบื้องต้นสำหรับการประพันธ์ (Pre-Composition Idea)

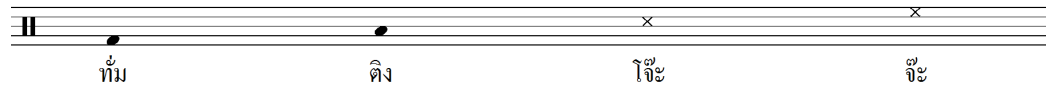
บทเพลง *ลาเวนเดอร์แห่งความสงบ* เกิดขึ้นจากแรงบันดาลใจที่ผู้ประพันธ์ต้องการนำองค์ประกอบของดนตรีไทย มาใช้เป็นแนวคิดสำคัญเพื่อสร้างสรรค์งานประพันธ์ในรูปแบบวงแจ๊สวงใหญ่ จากแนวคิดสำคัญนี้ ผู้ประพันธ์จึงได้ใช้หน้าทับปรบไก่ และทำนองที่มีสำเนียงแบบไทย มาเป็นแนวคิดหลักในการประพันธ์ เพื่อต้องการเผยแพร่วัฒนธรรมของไทยให้ออกสู่สากล

แนวคิดเบื้องต้นสำหรับการประพันธ์เพลง *ลาเวนเดอร์แห่งความสงบ* ผู้ประพันธ์มุ่งเน้นที่เรื่องโครงสร้างของบทประพันธ์ การสร้างทำนอง การสร้างและการดำเนินเสียงประสาน รวมไปถึงการเรียบเรียงเสียงวงดนตรี (Orchestration)

1. ออกแบบโครงสร้างโดยรวมของบทประพันธ์ โดยกำหนดให้บทประพันธ์มีความยาวประมาณ 10 นาที นำสังคีตลักษณะโซนาตา มาเป็นต้นแบบในกำหนดโครงสร้างโดยแบ่งบทประพันธ์ออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนนำเสนอสอน ตอนพัฒนา และตอนย้อนความ นอกจากนี้ผู้ประพันธ์ยังสร้างช่วงทำนองหลัก โดยนำสังคีตลักษณะเพลงร้อง (Song Form; AABA) ซึ่งเป็นสังคีตลักษณะที่นิยมใช้ในดนตรีแจ๊สมาเป็นต้นแบบในการประพันธ์ช่วงทำนองหลักของตอนนำเสนอสอน

2. รูปแบบจังหวะของหน้าทับปรบไก่ ถูกนำมาใช้เป็นพื้นฐานแนวคิดในการสร้างทำนองหลัก อีกทั้งยังใช้ในการกำหนดอัตราความเร็วของบทประพันธ์ ทั้งนี้ผู้ประพันธ์จึงทำการแปลงและกำหนดสัญลักษณ์ให้อยู่ในรูปแบบโน้ตสากล

ตัวอย่างที่ 1 การบันทึกโน้ต (Notation) สำหรับเครื่องดนตรีกลองแขก

ตัวอย่างที่ 2 รูปแบบหน้าทับปรบไก่ 3 ชั้น

- ท้ม ติง	- โจ๊ะ-จ๊ะ	- โจ๊ะ-จ๊ะ	- โจ๊ะ-จ๊ะ	- - - -	- โจ๊ะ-จ๊ะ	- โจ๊ะ-จ๊ะ	- โจ๊ะ-จ๊ะ
- ติง-ติง	- ท้มติงท้ม	ติงท้ม-ติง	- โจ๊ะ-จ๊ะ	- ติง-ท้ม	- ติง-ติง	- ท้ม-ติง	- ติง-ท้ม

ตัวอย่างที่ 2 รูปแบบหน้าทับปรบไ้ 3 ชั้น (ต่อ)

1 ชุด

ท้ม ดิง โจ๊ะ โจ๊ะ โจ๊ะ โจ๊ะ โจ๊ะ โจ๊ะ โจ๊ะ โจ๊ะ โจ๊ะ โจ๊ะ โจ๊ะ โจ๊ะ

ท้ม ดิง ท้ม ดิง โจ๊ะ โจ๊ะ ดิง ท้ม ดิง ดิง ท้ม ดิง ดิง ท้ม ท้ม ดิง โจ๊ะ

ตัวอย่างที่ 3 รูปแบบหน้าทับปรบไ้ 2 ชั้น

- -ท้ม ดิง	-โจ๊ะ-โจ๊ะ	-โจ๊ะ-โจ๊ะ	-โจ๊ะ-โจ๊ะ	-ดิง-ท้ม	-ดิง-ดิง	-ท้ม-ดิง	-ดิง-ท้ม
------------	------------	------------	------------	----------	----------	----------	----------

1 ชุด

ท้ม ดิง โจ๊ะ โจ๊ะ โจ๊ะ โจ๊ะ โจ๊ะ ดิง ท้ม ดิง ดิง ท้ม ดิง ดิง ท้ม ท้ม ดิง โจ๊ะ

ตัวอย่างที่ 4 รูปแบบหน้าทับปรบไ้ 1 ชั้น

- - ดิงท้ม	- ดิง- -	ดิงท้ม-ดิง	-ท้มดิงท้ม
------------	----------	------------	------------

1 ชุด

ดิง ท้ม ดิง ดิง ท้ม ดิง ท้ม ดิง ท้ม ดิง ท้ม ดิง

3. การสร้างทำนองหลัก

1) ทำนองหลัก A ผู้ประพันธ์นำรูปแบบจังหวะของหน้าทับปรบไก่ 2 ชั้นมาใช้เป็นพื้นฐานแนวคิดดังนั้นจึงจำเป็นต้องปรับการบันทึกโน้ตของหน้าทับปรบไก่ 2 ชั้นจากอัตราจังหวะ 2/4 เป็น 4/4 โดยการขยายค่าตัวโน้ต (Augmentation) หลังจากการปรับโน้ตหน้าทับปรบไก่ 2 ชั้นให้อยู่ในอัตราจังหวะ 4/4 จะพบว่ารูปแบบจังหวะของหน้าทับปรบไก่ส่วนใหญ่อยู่ในจังหวะตก (ตัวอย่างที่ 5)

ตัวอย่างที่ 5 การปรับโน้ตหน้าทับปรบไก่ 2 ชั้นให้อยู่ในอัตราจังหวะ 4/4

จากการพิจารณาจังหวะของหน้าทับที่อยู่ในจังหวะตก ผู้ประพันธ์จึงกำหนดให้จังหวะของทำนองหลักส่วนใหญ่บรรเลงจังหวะขัดกับหน้าทับ พร้อมกันนั้นใช้ระดับเสียงจากบันไดเสียง C เนเชอรัลไมเนอร์ (ตัวอย่างที่ 6)

ตัวอย่างที่ 6 ทำนองหลัก A

Melody

Thai Percussion

2) ทำนองหลัก B ผู้ประพันธ์ได้นำส่วนย่อยทำนอง (Fragmentation) บางส่วนจากทำนองหลัก A (กรอบสี่เหลี่ยม) มาใช้เป็นวัตถุดิบในการสร้างทำนองใหม่ อีกทั้งจัดกลุ่มโน้ตให้อยู่ในบันไดเสียง A เมเจอร์เพนตาโทนิค (ตัวอย่างที่ 7)

ตัวอย่างที่ 7 การนำส่วนย่อยทำนองหลัก A มาสร้างทำนองหลัก B

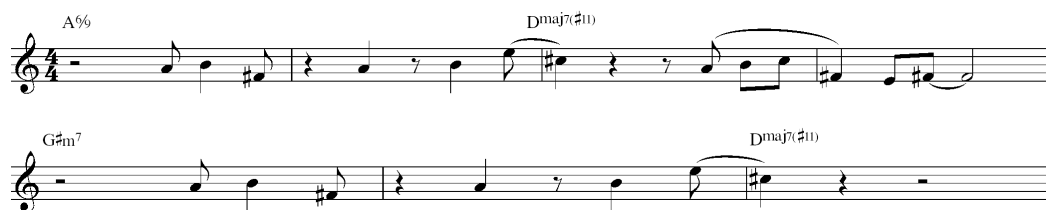
ทำนองหลัก A

ทำนองหลัก B

3) แนวคิดเบื้องต้นในการสร้างเสียงประสานเกิดจากการนำบันไดเสียงจากทำนองหลักมาเป็นตัวกำหนดคุณภาพของเสียงประสาน (Chord Quality) โดยทำนองหลัก A มาจากบันไดเสียงประเภทไมเนอร์ ดังนั้นผู้ประพันธ์จึงเลือกใช้เสียงประสานส่วนใหญ่เป็นประเภทไมเนอร์ (ตัวอย่างที่ 8) ส่วนทำนองหลัก B มาจากบันไดเสียงเมเจอร์เพนตาโทนิค ผู้ประพันธ์จึงใช้เสียงประสานประเภทเมเจอร์ (ตัวอย่างที่ 9) นอกจากนี้ ผู้ประพันธ์ยังคำนึงถึงการจัดวางโน้ตสำคัญของทำนองให้อยู่ใน คอร์ดโทนหรือเทนชันของเสียงประสานที่ถูกเลือกนำมาใช้อีกด้วย

ตัวอย่างที่ 8 เสียงประสานทำนองหลัก A

ตัวอย่างที่ 9 เสียงประสานทำนองหลัก B

สรุปบทประพันธ์

บทประพันธ์ *ลาเวนเดอร์แห่งความสงบ* เกิดขึ้นจากแรงบันดาลใจที่ผู้ประพันธ์ต้องการนำองค์ประกอบของดนตรีไทย มาใช้เป็นแนวคิดสำคัญเพื่อสร้างสรรค์งานประพันธ์ในรูปแบบวงดนตรีแจ๊สวงใหญ่ จากแนวคิดสำคัญนี้ ผู้ประพันธ์จึงได้ใช้ทำนองที่มีกลิ่นอายในแบบไทย มาเป็นแนวคิดหลักในการประพันธ์ รวมถึงหน้าทาบปรบไก่ที่ถูกบรรเลงด้วยกลองแขก เพื่อต้องการเผยแพร่วัฒนธรรมของไทยให้ออกสู่สากล จากการศึกษาและค้นคว้าทั้งหมด ผู้ประพันธ์ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทั้งหมด ดังนี้

1. บทประพันธ์อยู่ในรูปแบบวงแจ๊สวงใหญ่ที่ผสมผสานระหว่างแนวทำนองที่มีกลิ่นอายของดนตรีไทยและความเป็นดนตรีแจ๊สที่ผสมกันอย่างกลมกลืน ทั้งยังนำกลองแขกมาบรรเลงรูปแบบจังหวะหน้าทาบปรบไก่ เพื่อสร้างสีสันให้กับบทประพันธ์ รวมทั้งเป็นการนำเสนอความเป็นไทยออกสู่สากล

2. ผู้ประพันธ์นำสังคีตลักษณะโขนามาใช้เป็นต้นแบบในการกำหนดโครงสร้างใหญ่ของบทประพันธ์ โดยตอนนำเสนอเป็นการนำเสนอทำนองหลัก A และ B นอกจากนี้ผู้ประพันธ์นำสังคีตลักษณะเพลงร้องมาแบ่งการบรรเลงช่วงทำนองหลักของตอนนำเสนอออกเป็น ทำนองหลัก A – A1 – B และ A2 ตอนพัฒนาผู้ประพันธ์เลือกนำเอาทำนองหลัก B เพียงทำนองเดียวมาใช้ในการพัฒนาตลอดทั้งตอน อีกทั้งสร้างช่วงบรรเลงคั่นโดยนำแนวคิดบันไดเสียงเพนตาโทนิคจากทำนอง B มาใช้ ทั้งนี้แบ่งการบรรเลงช่วงทำนองหลักของตอนพัฒนาออกเป็น ทำนองหลัก B1 และ ช่วงบรรเลงคั่น อีกทั้งนำการดำเนินเสียงประสานจากช่วงทำนองหลักมาใช้เพื่อประกอบการเดินสวดให้กับกีตาร์ ส่วนตอนย้อนความ เป็นการนำเอาทำนองหลักจากตอนนำเสนอกลับมาใหม่อีกครั้งโดยมีการปรับทำนอง

เพื่อสร้างสีสันให้กับบทประพันธ์ รวมถึงนำการดำเนินเสียงประสานของท่านองหลักมาใช้เพื่อประกอบการดนตรีให้กับอัลโตแซกโซโฟน

3. อัตราความเร็วและอัตราจังหวะของบทประพันธ์ ผู้ประพันธ์นำกลองแขกมาบรรเลงรูปแบบจังหวะหน้าทับปรบไก่ ร่วมกับวงแจ๊สวงใหญ่ อีกทั้งใช้การบรรเลงหน้าทับเป็นตัวกำหนดอัตราความเร็วจังหวะของแต่ละตอนในบทประพันธ์ จากที่ผู้ประพันธ์นำสังคีตลักษณะโซนาตา มาเป็นต้นแบบในการกำหนดโครงสร้างของบทประพันธ์ สามารถแบ่งได้ดังนี้ 1) ตอนนำเสนอมีอัตราความเร็วแบบปานกลาง อยู่ในอัตราจังหวะ 4/4 และใช้น้ำทับปรบไก่ 2 ชั้น 2) ตอนพัฒนามีอัตราความเร็วแบบช้า อัตราจังหวะ 6/4 และ 4/4 ใช้น้ำทับปรบไก่ 3 ชั้น 3) ตอนย้อนความอัตราความเร็วแบบเร็ว มีอัตราจังหวะ 3/4 ใช้น้ำทับปรบไก่ 1 ชั้น

4. แนวคิดการบรรเลงกลองแขกร่วมกับบทประพันธ์ จากการถอดโน้ตรูปแบบหน้าทับปรบไก่อะไรจะเห็นได้ว่าอยู่ในอัตราจังหวะ 2/4 ทั้งนี้อัตราจังหวะ 2/4 ไม่ได้เป็นอัตราจังหวะของบทประพันธ์ ผู้ประพันธ์จึงทำการปรับและจัดวาง ให้เข้ากับอัตราจังหวะในแต่ละตอนของบทประพันธ์ รวมไปถึงให้ผู้บรรเลงกลองแขกบรรเลงได้ตามอิสระ

ตอนนำเสนอมีอัตราจังหวะ 4/4 ซึ่งผู้ประพันธ์นำหน้าทับปรบไก่ 2 ชั้นมาปรับโดยการขยายส่วนค่าของโน้ตออกและจัดวางให้อยู่ในอัตราจังหวะ 4/4 ส่วนตอนพัฒนาในบริเวณที่เป็นอัตราจังหวะ 4/4 ผู้ประพันธ์ใช้การบรรเลงหน้าทับปรบไก่ 3 ชั้นแบบปกติ สำหรับบริเวณที่เป็นอัตราจังหวะ 6/4 ผู้ประพันธ์ให้ผู้บรรเลงกลองแขกสามารถบรรเลงได้อย่างอิสระโดยที่การบรรเลงยังอยู่ในกรอบแนวคิดของอัตราจังหวะหน้าทับเดิมอยู่ สุดท้ายตอนย้อนความมีอัตราจังหวะ 3/4 สำหรับแนวคิดการบรรเลง ผู้ประพันธ์นำหน้าทับปรบไก่ 1 ชั้น มาจัดวางซ้อนบนอัตราจังหวะ 3/4 เพื่อเป็นการแฝงลักษณะหลักอัตราจังหวะ

5. แนวคิดการสร้างทำนองหลัก ผู้ประพันธ์ใช้กลุ่มโน้ตสำคัญทั้งหมด 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโน้ตบันไดเสียง C เนเจอร์ลไมเนอร์สร้างทำนองหลัก A และกลุ่มโน้ตบันไดเสียง A เพนตาโทนิค สร้างทำนองหลัก B ตอนนำเสนอผู้ประพันธ์ใช้วิธีการต่างจากการศึกษาแนวคิดและบทประพันธ์จากนักประพันธ์ที่มีชื่อเสียง เพื่อสร้างท่อนต่างๆให้ตอนนำเสนอ ไม่ว่าจะเป็นการทดเสียงของท่านองการนำส่วนย่อยของท่านองไปสร้างทำนองโต้ตอบ การเปลี่ยนสีสังกลุ่มโน้ตของท่านอง และการจัดเรียงรูปแบบจังหวะของโน้ตเพื่อทำให้เกิดทำนองใหม่ในช่วงต่างๆ เป็นต้น จากแนวคิดและวัตถุดิบต่างๆในตอนนำเสนอ ผู้ประพันธ์ได้นำไปใช้กับตอนพัฒนา และตอนย้อนความอีกด้วย

6. การสร้างเสียงประสานเกิดจากการนำบันไดเสียงจากทำนองหลักมาเป็นตัวกำหนดคุณภาพของเสียงประสาน โดยทำนองหลัก A มาจากบันไดเสียงประเภทไมเนอร์ ผู้ประพันธ์จึงเลือกใช้เสียงประสานส่วนใหญ่เป็นประเภทไมเนอร์ ทำนองหลัก B มาจากบันไดเสียงเมเจอร์ เพนตา-โทนิค จึงใช้เสียงประสานประเภทเมเจอร์ นอกจากนี้ผู้ประพันธ์ยังคำนึงถึงการจัดวางโน้ตสำคัญของทำนองให้อยู่ในคอร์ดโทนหรือเทนชั่นของเสียงประสานเช่นกัน ทั้งนี้ผู้ประพันธ์ยังสร้างการเคลื่อนที่ของคอร์ดแบบขึ้นคู่โครมาติก ขึ้น-ลงขึ้นคู่ 2 ขึ้นขึ้นคู่ 3 และขึ้นขึ้นคู่ 4 อีกทั้งมีการเรียบเรียงเสียงประสานใหม่ให้กับทำนองอีกด้วย

7. ช่วงต้นสดของบทประพันธ์ ผู้ประพันธ์สร้างช่วงต้นสดเพื่อเป็นการแสดงความสามารถของผู้บรรเลง รวมถึงแสดงความเป็นเอกลักษณ์ของดนตรีแจ๊สในบทประพันธ์ ทั้งนี้ช่วงต้นสดถูกกำหนดให้เครื่องเบสดันสดในช่วงท้ายตอนนำเสนอ กีตาร์ต้นสดตอนพัฒนา และอัลโตแซกโซโฟนต้นสดตอนย้อนความ ผู้ประพันธ์นำการดำเนินเสียงประสานทำนองหลักมาใช้เพื่อประกอบการต้นสด ทั้งนี้ผู้ประพันธ์ให้แนวทางกับผู้บรรเลงโดยสามารถนำทำนองและส่วนย่อยทำนองมาปรับให้เข้ากับเสียงประสาน เพื่อสร้างความสอดคล้องระหว่างการต้นสดกับบทประพันธ์ แต่อย่างไรก็ตามผู้ประพันธ์ไม่ได้กำหนดให้ใช้แค่แนวทางของผู้ประพันธ์เท่านั้น ผู้บรรเลงสามารถมีอิสระในการบรรเลงตามที่ต้องการได้

8. การสร้างดนตรีพื้นหลัง ถูกสร้างเพื่อบรรเลงร่วมกับการต้นสด ผู้ประพันธ์กำหนดให้ดนตรีพื้นหลังมีลักษณะบางเบา เนื่องจากพื้นหลังของบทเพลงที่ดีจะต้องสนับสนุนให้ผู้ต้นสดสามารถโดดเด่นออกมาได้ การสร้างดนตรีพื้นหลังผู้ประพันธ์ใช้แนวคิดจากการสร้างพื้นหลังจากไกด์โทน และแนวทางการจัดวางองค์ประกอบ ในการสร้างดนตรีพื้นหลังนี้ถูกกำหนดให้อยู่ในช่วงการต้นสดของตอนพัฒนา และตอนย้อนความ

9. ด้านเรียบเรียงเสียงวงดนตรี ผู้ประพันธ์แบ่งกลุ่มองค์ประกอบต่างๆของดนตรีดังนี้ ทำนองหลัก แนวประสานทำนอง ทำนองรอง และเสียงประสาน ผู้ประพันธ์ได้จัดกลุ่มเครื่องดนตรีออกตามองค์ประกอบเหล่านี้ ทำนองหลักและทำนองรองบรรเลงโดย อัลโตแซกโซโฟน ทรัมเป็ต เปียโน และกีตาร์ แนวประสานทำนองและทำนองรองบรรเลงโดย เทเนอร์แซกโซโฟน บางครั้งผู้ประพันธ์ใช้ทอมโบนมาช่วยบรรเลงเสริมอีกด้วย เสียงประสานถูกบรรเลงโดยกลุ่มเครื่องทอมโบน การสร้างความแข็งแรงของแนวเสียงประสาน ผู้ประพันธ์กำหนดให้กลุ่มเครื่องดนตรีเสียงต่ำบรรเลงโน้ตพื้นต้นของเสียงประสาน ทั้งนี้การสร้างความสำเร็จของแต่ละแนวนั้น ผู้ประพันธ์ใช้การบรรเลง

แบบยูนิชันและช่วงเสียงคู่ 8 อีกทั้งใช้เทคนิคทำนองสีสันและการโต้สลับแบบกลุ่ม เพื่อสร้างสีสัน
 กับการบรรเลงทำนอง

การเผยแพร่บทประพันธ์

บทประพันธ์ *ลาเวนเดอร์แห่งความสงบ* ถูกนำออกแสดงต่อสาธารณชนในงานต่างๆ ทั้ง
 เชิงวิชาการและเทศกาลแสดงดนตรี โดยการแสดงบทประพันธ์นี้ได้รับความร่วมมือจากนักดนตรี
 ที่มีรายชื่อต่อไปนี้

ผู้ประพันธ์และผู้อำนวยเพลง

อานุภาพ คำมา

นักดนตรี

สุวิวัฒน์ ธิติพัฒนารัตน์

ผู้บรรเลงกลองแขก

ยศสรณ์ จิรายุวัฒน์ (เบส)

ผู้บรรเลงการตีสวดตอนนำเสนอ

(งานชิ้นฟอร์มเมมโมรี)

ทยากร ดังค์ช (เบส)

ผู้บรรเลงการตีสวดตอนนำเสนอ

พีรชัช กี่ศิริ (กีตาร์)

ผู้บรรเลงการตีสวดตอนพัฒนา

เอกภรณ์ เขียวะสิทธิ์ (อัลโตแซกโซโฟน)

ผู้บรรเลงการตีสวดตอนย้อนความ

พีรพัฒน์ บัณเฑียรเจริญ (ทรัมเป็ต)

ผู้บรรเลงการตีสวดตอนย้อนความ

(งานบีกแบนด์แมดเนส 2017)

นักดนตรีวงแจ๊สออร์เคสตราแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

ผู้สนับสนุนโครงการวิจัย

โครงการวิจัยเชิงสร้างสรรค์การประพันธ์เพลง “*ลาเวนเดอร์แห่งความสงบ*” ได้รับทุน
 สนับสนุนงานวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

สรุปผลงานวิจัย

ผลงานสร้างสรรค์การประพันธ์เพลง *ลาเวนเดอร์แห่งความสงบ* ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และขอบเขตบทประพันธ์ ที่กำหนดไว้อย่างสมบูรณ์ รวมถึงการนำบทประพันธ์ออกเผยแพร่ ทั้งนี้การที่ผู้ประพันธ์ได้ทำการศึกษาวิธีการประพันธ์เพลงสำหรับวงแจ๊สวงใหญ่ที่ผสมผสานระหว่างดนตรีไทยและดนตรีแจ๊สเข้าด้วยกัน ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งสามารถนำมาใช้ถ่ายทอดให้กับแวดวงวิชาการด้านดนตรี และผู้ที่สนใจด้านการประพันธ์เพลงดนตรีแจ๊ส ผลงานถูกนำออกแสดงพร้อมบรรยายเชิงวิชาการในงานแสดงผลงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ ชินฟอร์มเมโมรี เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2559 ณ ห้องแสดงดนตรี อาคารรัตนคุณากร มหาวิทยาลัยรังสิต รวมถึงงานเทศกาลดนตรีระดับชาติและนานาชาติ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการนำวัฒนธรรมดนตรีไทยออกสู่สากลอีกด้วย

บรรณานุกรม

- กรมศิลปากร. *คู่มือการเรียนและฝึกปฏิบัติดนตรีไทย ขลุ่ยและโหม่ง-รำมะนา*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดจิงเจริญพิมพ์, 2548.
- . *โน้ตเพลงไทย เล่ม ๑ พร้อมคำอธิบายเพลง*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดโรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2538.
- เจตนิพิฐ สังขวิจิตร. 8 ภาพความทรงจำสำหรับวงดนตรีแจ๊สสมัยใหม่ (The 8 Memorable Portraits for Modern Jazz). *วารสารดนตรีรังสิต* 12,2 (กรกฎาคม-มิถุนายน 2560): 43-57.
- ณัชชา พันธุ์เจริญ. *สังคีตลักษณ์และการวิเคราะห์*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: เกศกะรัต, 2551.
- . *พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เกศกะรัต, 2552.
- . “การประยุกต์ใช้เทคนิคตะวันตกในเพลงไทย.” ใน *ดนตรีลีลา: รวมบทความดนตรีสร้างสรรค์เชิงวิชาการ*. ณัชชา พันธุ์เจริญ, และคณะ (บรรณาธิการ), หน้า 111-123. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธนาเพชร, 2559.
- ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร. *การประพันธ์เพลงร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.
- เด่น อยู่ประเสริฐ. *โครงสร้างของดนตรีแจ๊ส (Jazz Structure)*. *วารสารดนตรีรังสิต* 5, 1 (มกราคม – มิถุนายน 2553): 31-42.
- วิบูลย์ ตระกูลชัย. *ดนตรีศตวรรษที่ 20*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558.
- วีระชาติ เปรมานนท์. *ปรัชญาและเทคนิคการแต่งเพลงร่วมสมัยไทย*. กรุงเทพฯ: คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- Euprasert, Den. “Concerto for Piano and Orchestra with Analysis of Paul Hindemith’s Piano Concerto.” Doctoral dissertation, School of Music, University of Northern Colorado, 2004.
- Lowell, D., and Pillig, K. *Arranging for Large Jazz Ensemble*. Boston: Berklee Press, 2003.